

Digitalnio sigurida

Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen

**Göteborgs
Stad**

Vi tu daras te ataven tut po interneto?

Le čorimata po internet žjan angle mai but. Katka das
tut importano žutipe sar šai les tut sama.

Normalnio ĉorimata

» **Tu les jekh mejlo te si ke kerdžilas jekh problemo pe ĉiro konto** vaj te nerisadan pe lotteria.

Le ĉor kamen tu te des atveto po mejlo vaj te mukhes tut po linko ando mejlo thaj te ramos ĉire kontoski informatcia.

Le tuke protektiona kadia:

To o markoro (mus) opral pa le adresoski linja kadia ŝai des po gor te miazol ŝodo le mejlosko adreso. Na mukh tut pe kasave lenkuri thaj le tut sama kai ramos ĉire kontaktoski informatcia.

» **Varikon faima del дума tutet haj phenen ke von si katar o skatteverket** thaj phenen tuke ke si te avel tuke love palpale pa o skatto. Von phenen tuke te žjas andre pe ĉiro internetosko banko.

Le tut sama kadia:

Te si ke varikon maren tuke kai tu ĉi žjanes len thaj lel tut dar: tho tele o telefono vaj phen ke des дума palpale pe jekh numero kai tu ŝai rodes opre. Kado trubul te keres makar ke von phenen ke ĉire niamuri si vaj ke den дума katar jekh autoritaki administratcia, banko vaj jekh compania.

» **Avel tuke jekh sms kai miazol ke avel katar jekh poŝtaki compania** thaj mangel tutar te počines te ŝai les avri jekh paketo.

Le tut sama kadia:

Na mukh tut po lenko, na pher ĉire kontoski informatcia. Te si ke manglan jekh paketo, le sama te si ĉaĉes ke trubul te puĉines variso.

Le tut sama kadia

Garav čiro loggingo

- » Jekh aksesu si privatno thaj šoha či trubul muklo avri.
- » Jekh displejosko leketo pe čiro telefono, computeri thaj surfimaski pall, naprimer jekh šifrengo kodo vaj najesko kodo.
- » Te avel tut but diferentni aksesuri pe čire appuri thaj konturi kai si tut po internet. Exepluri pe čore aksesuri:
1234, 9999, Pelle19, Fatima82, Tusse2.

Le sama katar čiro Bankosko ID thaj mejlo

- » Šoha na mukh avri če kartangi informatcia, aksesu ka čiro e-legitimatcia, naprimer ka čiro Bankosko ID vaj kaver secreto informatcia kavrengi.
- » Le bankuri thaj autoritake administraciji šoha či len o angluno kontakto po telefono vajke sms te mangel tutar te des andre pe čiro Bankosko ID vaj sigurimaski mašinka.
- » Na mukh tut šoha pe lenkuri katar bi prinžarde manuš vaj ando maejlo vaj katar sms. Kudola lenkuri šai si bajoske thaj si andre virus.

Mar kana godi kai le rajbare te si ke čorde tut varisar, mar 114 114.

Kana si akutno bajo, mar 112.

Djin mai but pa sigurida po internet

Le rajbarengo tipso

Le rajbare den tipso thaj godji p asar tu
šai les tut sama pe digitanio čorimata:

[https://polisen.se/utsatt-for-brott/
skydda-dig-mot-brott/bedrageri/](https://polisen.se/utsatt-for-brott/skydda-dig-mot-brott/bedrageri/)

Mai but tipsuri katar o foro Göteborg

Ka o foro Göteborg si informatcia tuke
kai kames te bariares čiro digitalnio
žanglipe:

goteborg.se/blimerdigital

*Ker skanna čiro QR-kodo pe čiro
telefono te areses pe čači weboski rig.*

Kames mai but informatcia?

Žja kai e mai paše biblioteka, narodoski kantora
vaj jekh maljimasko than le mai phurenge.